

43.

МАКЕДОНСКИ ТЕАТАРСКИ ФЕСТИВАЛ “ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” ПРИЛЕП



06-12-06-2008

П У Б Л И К А Б Е З Г Р А Н И Ц И

Мала, средна, голем сцена, официјална или ипродружна програма. За естетско доживување на фестивалската публика не и се потребни димензии на сцениште, нишу иак временски ограничувања. Театарската естетика е единственото мерило за аилаузои. Тоа ја разреши и дилемата иреба или не симулан иревод за турскиот театар.

Сейак, за сите да уживаат во театарскиот чин, иожелно е да се најде начин како текстои ќе се доближи до љубовитниот гледач, за театарот да не го заивора кругои.

Публиката оворено изјавува дека за иреиставаата на турскиот театар и без “симуланките” ситинала до задоволството наречено естетика.



Со повод: КИРИЛ АНДОНОВСКИ - Награда за животно дело

ТРЕБА МНОГУ, МНОГУ ЛУБОВ

ИГРАЛ ВО НАД ДВЕСТЕ ТЕАТАРСКИ ПРЕТСТАВИ, ГОСТУВАЛ НА СЦЕНИТЕ ВО СТРУМИЦА, ШТИП, КУМАНОВО, ВО ТЕАТАРОТ ЗА ДЕЦА И МЛАДИ ВО СКОПЈЕ, ВО МАКЕДОНСКАТА ОПЕРА И БАЛЕТ. НАД СТО ПРЕМИЕРИ, ПОВЕЌЕ ОД 2937 ПРЕТСТАВИ. ИМА ИГРАНО ВО ТРИЕСЕТИНА ТЕЛЕВИЗИСКИ ДРАМИ И СЕРИИ И ВО ПЕТ ФИЛМА.

Б. Бројките се само да потсетат. Вашите претстави и улоги се одамна во македонскиот мемориски театарски код. Како е тоа да и се отвори душата на театарската уметност и да и се остане верен засекогаш?

К. А. Прво треба љубов. Таа повлекува работа. Дури и тешката, макотрпна работа кога е поврзана со љубовта, се совладува лесно. Да ви кажам, јас сум бегалец од дома за да појдам на Академијата во Белград. Татко ми беше трговец и сакаше да имам пари и да шетам. Нема ниту еден богат актер. Но, нема побогат од мене во душата, бидејќи цел живот го работев тоа што го сакам. Имам над 150 премиери, над 2 800 претстави само во театарот. Потоа на телевизијата: 15-ина серии, 170 народни приказни, 40 Еуреки... Веројатно моето семејство трпеше поради тоа. И така, стигнав до овие 40 години на сцена.

Б. Режисерот Бранко Ставрев вели: Вие сте најпедантниот и најревносниот

пратеник во македонскиот театарски парламент. Од над двесте одржани седници со гледачите не сте отсутствувале од ниту една! И ќе додадеме: Што би рекол на тоа пратеникот Прокиќ?

К. А. Ставрев тоа го поврзува со нашиот парламент каде честопати седиштата се празни. Јас го играв пратеникот. Доживеав ретка бројка од над 200 претстави во театарот. Јеврем Прокиќ го играм како јас да сум го напишал. Може да речете: почни од 3-ти чин 26 страница... Иако "Народен пратеник" е напишана пред 120 и повеќе години, како да е пишувана за нас. Кога внесов мали забелешки од актуелниот парламентарен живот - се изгледаше како да е за нас. (на пример: седејте си, човеци, со чисти раце, сигурно разбира се, јас сум кандидат на владата...) А вечните теми: љубовта, борбата за власт, подметнувањата се актуелни од антиката до денес. Но, она што го гледаме е и потешко да се одигра. Инаку, јас сум против импровизации кои зајдуваат. Ако е тоа со доза и на



вистинското место, тогаш е ефектно.

Б. Исак Кејтон во "Сидот водата", Жевакин во "Женидба", Грклан во "Коштана", Медведенко во "Галеб"... Каков личен печат оставаат бројните улоги?

К. А. Имам список на се: наслов, автор, улога, режисер, ден на премиера и колку пати е одиграна. Затоа Ставрев вели дека сум педантен. Таква евиденција нема ниту мојот театар. Тоа ќе им го оставам... Но, не

е само бројката. Зад неа треба да има пакет. Тој пакет е кај мене во душата. Тоа се спомените од секоја улога на која сум се посветил: анализите, сите доживувања. Тие се неизбришливи печати. Честопати прашуваат: кои улоги ќе ги издвоиш? Не можам да издвојам. Како мајка дете. Ако јас не го прифатам и со таква анализа не го ставам во мојата душа, на мојот хабитус како столбови, публиката нема да ми верува.

Б. Но, која улога ве натерала да размислите, да ги рedefинирате вашите погледи?

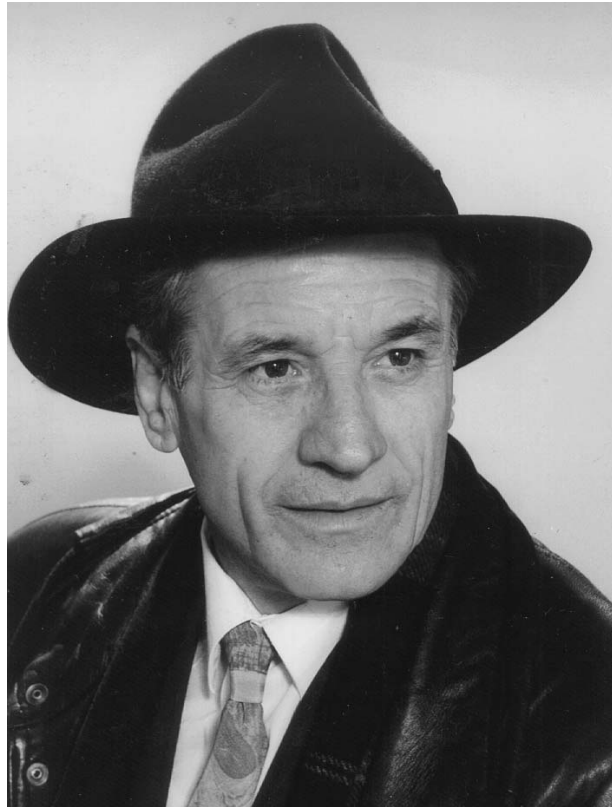
К. А. По 40 години на сцена, по толку наслови, не знам во моето логично размислување што е мое, а што од оваа плејада автори од цел свет. Сум примил и од режисерите и од колегите. Се здобиваме со сите умешности и мани кои или ги примаме или ги жигосуваме. Така, стануваме некои полиглоти во логиката, во размислувањата. Затоа не е тешко да правам муабет со луѓето со различно образование.

Б. Во личниот репертоар го имате и трагичното и комичното како остварување. Дали спојот значи да и се насмеете на болката?

К. А. Да го погледнеме животот. Секоја трагика е проследена со комика. Но дали таа ќе се истакне или сокрие, тоа е веќе работа на концепција. Еве од животот: некој оди по улица и пред него е отворена

шахта. Не го предупредуваме туку чекаме дали ќе пропадне во дупката. Па да му се изнасмееме. Се јавува лошотилакот кај луѓето. Но, не знаеме дали понатаму ние ќе удриме во некоја бандера... Секоја трагедија е поврзана со комичноста.

Во моите улоги јас бев на повеселата страна. Затоа Ставрев вели "кралот на епизодата". Бев педантен во деталите. Имав среќа кај добри професори да научам како да анализирам, да извадам детаљ. Бев на специјализација во Прага на латерна



магика, а со професор од Франција имав курс за лебан техника. Тоа е контрола на телото и движењето. Тоа треба да го учат и нашите политичари. Секогаш се специјализирав со умешности на самата сцена. Не се обидов ниту да пишувам, ниту да режирам. Имав среќа пантомима да ми предава ученик на Марсел Марсо. И по толку години јас се уште во пратеникот изведувам гимнастички вежби. И тоа на нестатична чига. Се уште скокам на маса. Па тоа се само 66 години...

Б. Четирите децении во театарот значат и со него да се расте, да се почувствуваат сите негови детски болести и стремежи за високи дострели. Како течеше таа линија на созревање?

К. А. Растењето значи и собирање. Што е подобро: да се разлееме или да се собереме во јадро? Јас мислам треба да се биде во јадрото. Ние луѓето со стареењето се смалуваме. Но стануваме побогати и појаки во мислата. Енергијата ја губиме, но мислата се зголемува. Во почетокот е обратно. А во театарот се занимаваме со мисла, со збор. За да бидеме убедливи во она што го зборуваме, мора да се влужи многу труд.

Б. Во Македонија имаме театарска публика за почит. Со неа имате воспоставено нераскинливи врски. Како?

К. А. Ако си добар на сцена, публиката е многу дарежлива. Тој аплауз е храна за нас. Тогаш ги забораваме маките, товарот и се

препуштаме на задоволството, на она што сме го сработиле. Значи, од публиката сме добиле повратна информација дека добро сме работеле.

Имам многу претстави одиграно на "Чернодрински". Публиката создаде голем критериум. И затоа кога доаѓаме тука, внимаваме како ќе се покажеме. Сигурно дека публиката ми е помила од моите директори, министри. Мојот директен контакт е со публиката. Од неа ги добивам сите возвраќања и тука сме нераскинливи.

Б. Уметникот има секогаш да даде уште!?
К. А. Се разбира. Се надевам дека некој ќе поведе грижа за она што е поминато. Често грешиме кога мислиме дека од нас се почнува. Никој на никого не му го зема местото. Секој има свое место и сам треба да се избори за него. Се разбира, почитувајќи ја работата на другите.

Б. Имате ли порака за младите?

К. А. Младите сега доаѓаат до многу информации. Тука е академијата. Треба да соберат сознанија, умешности и да останат со љубов во тоа. Никој од нас не се збогати. Но нема од мене побогат во душата бидејќи цел живот го работам тоа што го сакам. Академијата може само да насочи, но треба многу работа. А за да се истрпи се - треба љубов. И во животот, воопшто, треба многу, многу љубов. Само љубовта ќе не спаси.

ТЕАТАРОТ Е И КЕ БИДЕ . . .

Софија Ристевска, режисер
СИТЕ ЈА ПРАВИМЕ ТЕАТАРСКАТА СИТУАЦИЈА

Јордан Плевнеш, писател
ТЕАТАРОТ Е ПОДВИЖНО ИСТОРИСКО ОГЛЕДАЛО

Има ли место во нашиот театар за експериментирања и нови струи?

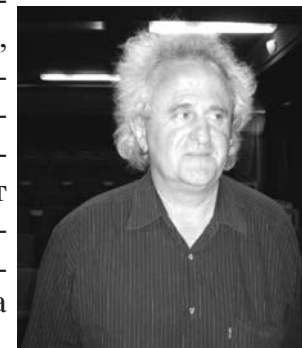
- Да, има огромно место. Нашиот театар, според мене, е се уште млад, не е толку искусен. Можноста за работа е огромна. Особено ако поривот доаѓа од индивидуа која може да собере екипа и да искаже еден проблем пред општеството, пред светот. Секогаш има време и место за кажување на сопствениот проблем. Само да е доволно силен. Мојот проблем е невозможноста на младиот човек, на човекот воопшто да биде хуман. Парите, за жал, го движат светот.

Што му се случува на македонскиот театар?

- Во принцип, не сакам да давам оценки. Јас можам да го оценам моето творештво, мојата работа. Мислам дека театарот се движи во насока во која што се движи. Секој одговара за себе. Не сакам да кажам дека е лош. Ситуацијата никаде не е ниту лоша ниту блескава. Сите ние ја правиме таа театарска ситуација таква каква што е и треба секој да биде одговорен за себе. Максимално. И за тоа што го прави.

"Театарот за публиката низ вековите во светската меморија е вечно подвижно, историско огледало, во кое се огледуваат вековите и прашањето за човечкиот бескрај. Театрите во Македонија имаат своја витална енергија: да се надоврзуваат на мислата што ја имам кажано во еден од моите есеи дека во Македонија и самиот воздух мириса на театар и она што се случува на театарската сцена последниве 2000 години е еден од трезорите на европската историја.

Моите пиеси се играат во повеќе земји во светот. Романот "Осмото светско чудо" доживува нови изданија. Беше објавен на француски, германски, сега ќе се печати на јапонски јазик. Театарот со создавањето на Европската филмска академија Скопје - Париз - Њујорк, станува моја преокупација. На академијата воведоа актерска игра, мултимедијална режија. Имаме еминентни професори. Создадоа духовен мост меѓу Македонија, Европа и светот. Ни беше потребна ваква академија.



Г л е д а в м е . . .

Народен театар - Струмица

“Комедија од грешки” од В.Шекспир

Режија: Владлен Александров

Сценографија и костимографија: Милена Пантелеева, Ана Кирилова

Кореографија: Татјана Соколова

Сценски говор: Дине Даворов

Играат: Ванчо Мелев, Крсте Јовановски, Стојан Велков, Кољо Черкезов, Васил Михаил, Ванчо Василев, Ален Нанов, Кире Ѓорѓиев, Ванчо Крстевски, Ангела Тренчева, Оливера Аризанова - Мансбарт, Томе Ментинов.

.....

П р е т с т а в а т а . . .

Грешките на човекот, во неговото мислење, во неговите постапки, начинот на живот, тоа е прикажано во претставата "Комедија од грешки", работена според текст на Шекспир. Тоа е претстава во која се раскажува за светот во кој моментно живееме.

.....

Владлен Александров, режисер:

Пред 5-6 години на сцената на струмичкиот театар ја поставив “Сон на летната ноќ”, Соработката беше успешна и еве повторно со Шекспир. Ја видов екипата и одлучивме за "Комедија на грешки". Не згрешивме. Публиката во Струмица различно ја доживува претставата. Задоволен сум и од прилепската публика. Има реакција, смеа. Во последно време многу го работам Шекспир. Тој ми е преокупација.

Ванчо Мелев, актер:

На Фестивалот се претставивме во убаво светло, онака како што прилега на



професионален театар. Публиката добро ја прими претставата. Имам забелешка за организацијата. Потребно е да се надминат сите недостатоци за да се чувствуваме поубаво, повеќе да се дружиме. Со режисерот по втор пат соработуваме, го знам 20 години. Се покажа дека е еден од ретките мајстори за Шекспир. Искуството го пренесува и на актерите, на младата генерација.

Кире Георгиев, актер:

Посебно задоволство ми беше што играв во "Комедија од грешки". Одлично соработувавме додека ја подготвуваме претставата. Целиот процес беше врзан за јасни перцепции од режисерот, што сака да направи. Убаво е што повторно сме на Фестивалот со одлична претстава. Публиката беше задоволна и тоа го покажа со аплаузот. Ми недостасува дружењето на актерите во текот на Фестивалот. Тоа го немаме сега.

Оливера Аризанова - Мансбарт, актер:

Публиката одлично ја прифати претставата, тоа се виде по аплаузот. Имаше моменти кога таа беше тивка и следеше со внимание. Напорно работевме да ја подготвувиме претставата.

.....

П у б л и к а т а . . .

- Добра претстава, која предизвика интерес кај публиката.

- Многу сум задоволен од тоа што прикажаа струмичани, особено режисерот.

- Во претставата видов добра костимографија, музика. Имам забелешки за режијата. Режисерот не интервенирал текстот да го приспособи и да комуницира со овој временски период.

- Одлична обработка на Шекспир. По подолго време повторно го гледавме. Вистински избор, иако можеби претставата малку подолго траеше.

Народен театар - Прилеп
"СВЕТИЛНИКОТ"

Димитар Талев
 Режија: Владо Цветановски
 Драматизација: Трајче Крстевски
 Сценографија: Владо Ѓоревски
 Костимографија: Благој Мицевски
 Музика: Оливер Јосифовски
 Директор на фотографија:
 Оливер Ангелески
 Видео Микс: Кирил Чавлевски
 Играат: Владо Јовановски, Александра Пешевска, Димитар Ѓорѓиевски, Наташа Наумоска, Игор Трпчески, Јасмина Мицоска - Станкска, Најдо Тодески, Трајче Ивановски, Марија Спиркоска - Илијеска, Катерина Чакмакоска, Александар Тодески, Марјан Чакмакоски, Владимир Ѓорѓијоски, Андон Јованоски, Димитар Вандески, Благоја Спиркоски - Џумерко, Виолета Чакарова, Лилјана Батлеска, Иванка Ѓорѓијоска, Цветанка Чавлеска, Милан Секулоски, Кирил Ристоски, Димитар Црцороски, Никола Настоски, Тони Чатлески



•••••
 П р е т с т а в а т а . . .

Драматизацијата на делото на Димитар Талев уште со премиерата го предизвика вниманието на јавноста. Режијерската концепција понуди мултимедијалност на сцена. Приказната се раскажува...

•••••
Владо Цветановски, режисер,

"Светилникот" од Димитар Талев за мене беше голем предизвик, авантура. Првпат, преку неговите дела вистински го запознав Прилеп во кој сум работел повеќе претстави. Овде, темата е црквата Свето Благовештение со еден од најубавите иконостаси на Балканот. Целиот проект на откривање на Талев,

и за актерите и за граѓаните беше ново сознание и за мене. Се обидовме заедно да ја прочитаме книгата на Талев. Не го играме Талев, туку го читаме. Тој дух го изразивме преку снимен материјал и со една блескава нарација каква што е во романот.

Владо Јовановски, актер,

Претставата "Светилникот" за мене е успешна приказна. Чувствувам дека Талев допрва ќе биде поставуван во македонските театри. Склопот на медиуми: филм, театар, нарација, мене ми е близок начин на изразување.

Александра Пешевска, актер

Мило ми е што сум дел од екипата на прилепскиот театар. Оваа ми е втора соработка. Ми значеше многу што работевме претстава по дело на Димитар Талев. Не треба да ги забораваме старите вредности и луѓето. Вечерва бев растоварена од фестивалскиот притисок. Искуството за мене беше ново и убаво. Првпат правиме театар и филм.

•••••
 П у б л и к а т а . . .

- Одлична е претставата на прилепскиот театар. Особено ми се допадна проекцијата на сцена. Малку необично, малку модерно и убаво, вели Емилија.

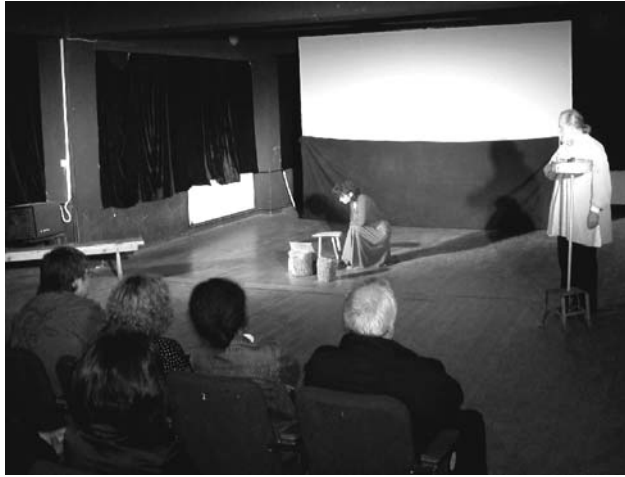
- Прекрасна изведба, убаво направено сценарио. Го имам читано делото на Димитар Талев според кое е направена драматизацијата и бев љубопитна како ќе биде поставено на сцена. Видов дека автентично е прикажано. Доловени се централните збиднувања. Задоволна сум, вели Лилјана Русеска.

- Автентична претстава. Отсликува многу нешта од македонското. Веројатно, во некои средини се уште владеат односи како во претставата. Видовме нешто поново од досегашното.

- Јас сум од Прилеп, но сега гостин од Белград. Имам само убави зборови за претставата.

**ПРИДРУЖНА ПРЕТСТАВА
"СЕРДАРОТ - ЗАСЕКОГАШ ЛЈУБОВ"**

според Г. Прличев и Т. Стојаноски
Копродукција: Културен центар Скрб и
Утеха и НТ Ј.Х.К.Џинот - Велес
Режија: Тихомир Стојаноски
Играат: Слободанка Чичевска, Јордан
Витанов, Едмонд Сотир, Зорица Панчиќ,
Страшко Милошевски, Тихомир
Стојановски; Музика: Јане Пенев
Костими и сценографија: "Скрб и утеха"



.....
Претставата . . .

Засекогаш љубов, вечна љубов, да си подадеме рака да си простиме. Поетичен спој на текстовите на Ѓоргија Пулевски, на прличевиот Кузман Капидан па се до името на Македонија. Тоа е претстава за трошките кои можат да ја скршат душата, за љубовта за која знаат и светците. Претставата требаше да се игра во дворот на црквата "Св. Никола" во Варош. Дождот посака приказната да се раскаже на "Сцената 105" во "Марко Цепенков"

.....
Тихомир Стојаноски, режисер:

Првпат правиме копродукција со велешкиот народен театар, со големо задоволство бидејќи повеќето актери играат во "Скрб и утеха". Театарските претстави на "Скрб и утеха" секогаш се прават на антички принцип - празна сцена и актерот со својата душа, со својата приказна, со својата фантазија, односно со својата духовност ѝ ја раскажува приказната на публиката. Овде се работи за еден млад автор кој сака да го напише "Третиот Хомер". Тој сака да напише драма со сите оние проблеми кои му ги носи современиот живот, од дневната политика, од забраните на Македонија.

Слободанка Чичевска, актер:

Во претставата ја играм улогата на една стара одамна незабо-

равена љубов на главниот лик, која се враќа по 20 години. Имавме прекрасна претстава. Точно на полноќ публиката дојде во голем број и ја посети претставата и уживаше. Прилеп има прекрасна публика. Мило ми е што токму на мојот роденден ја играв оваа претстава.

Страшко Милошевски, актер:

Во нашето патување низ животот, оставаме траги одејќи по земјата, јадејќи го лебот. Некаде ќе ни падне некоја трошка што можеби нема да ја забележиме. Темите што ги отвараеме се уникатни, единствени и ретки.

Приказни кои не можат да се видат во другите театри. Горд сум што сум член на театарот "Скрб и утеха".

Едмонд Сотир, актер:

Мојот лик се наоѓа меѓу две љубови - љубовта кон саканата и љубовта кон верата. Се наоѓам во манастир и по одредено време се среќавам со својата љубов. Секој знае што е љубов. Треба секој да ја негува љубовта кон татковината, кон верата и кон жената.

.....
Публиката . . .

- Претставата беше како слика. Беше одлична во целост.
- Не беше којзнае што, избобилуваше монотонија и психоделија.
- Љубовта е нешто најсилно, таа го движи светот.
- Не ми е прв пат, по втор пат го гледам театарот "Скрб и утеха". Тоа говори за квалитетот за нашата душа македонска, на нашиот идентитет и достоинство.
- Текстот беше прекрасен. Одлична претстава, секоја чест.
- Ова е претстава во која љубовта кон саканиот се поистоветува со љубовта кон татковината.
- Видовме добра глума пред се и тоа е она што ме возбуди.
- Претставата беше прекрасна, вињетче, минијатуричка.

Турски театар- Скопје
"ЖЕНИЧКИ" - Тунџер Џуџеноглу

Режија: Наташа Поплавска

Музика: Џенгиз Ибрахим

Кореографија: Олга Панго

Дизајн: Емил Петров

Костими: Мери Јовановска

Кларинет: Петар Христов

Светло: Орхан Мехмет, Идавер Џемаил

Тон мајстор: Фахредин Буши

Играат: Ченап Самет, Перихан Туна

Ејупи, Зиба Радончик, Несрин Таир,

Наџије Хасан, Наџи Шабан, Селпин Керим, Аксел Мехмет, Неат Али и Един Јакуповиќ.



Един Јакуповиќ, актер:

Претставата раскажува за многу деликатни работи, иако, ние, можеби ги пренесуваме на малку комичен начин. Сепак, трагедијата овде е во прв план преку животот на една млада девојка; колку е таа потисната од себе си, или колку денеска луѓето имаат проблем со она што им се случува. Противме јасна порака за тоа како и колку значи жената. Тргнувам од мојата мајка која прво треба да се гледа како жена, а потоа како мајка и се друго. Чајџијата кој го играм ги

прави сите сплетки притоа уживајќи во тоа.

Перихан Туна Ејупи, актерка:

Впечатоците најдобро и најобјективно може да ги каже публиката, таа е најмеродавниот критичар. Инаку, секојпат кога ја играме оваа претстава, задоволството е заедничко на целиот колектив. Ликот кој јас го толкувам, проститутката Мехтап која е на залезот од својата кариера во борделот на мадам Хајрие, всушност ја отсликува суровата судбина на жените кои се занимаваат со најстариот занает и која тажна сага трае и се повторува.

П у б л и к а т а . . .

- Почувствував комплетно задоволство за сите сетила. И од визуелен аспект, посебно проекцијата на видео-бимот, а имаше и одлична актерска игра. Кога добро функционираат сите други елемнети, мислам дека јазикот апсолутно не е никаква пречка за точно да се разбере уметничкото дело. Сепак, ако имаше симултан превод, ќе имавме уште некое дополнително галење на душата...
 - Актерите до совршенство беа соживевани со улогите. Немањето симултан превод мислам дека не беше некој хендикеп.

.....
П р е т с т а в а т а . . .

Претстава говори за загубените човечки животи, за трговијата со жени, за борбата за живот. Замислете за момент дека секој миг во некој дел од светот една жена во една јавна куќа го губи животот. Животот ни донесе смрт. Женички, женички, здраво женички, истрошени без иднина женички. Сите се растргнати; некоја од љубов, некоја од желби, амбиции...

.....
Наташа Поплавска, режисер:

Вечерва имаше убава енергија заедно со публиката, иако мислам дека таа не разбра се точно што се кажува во претставата. Сепак, голема сатисфакција ми е тоа што со оваа претстава си ги "наполниле" сетилата и за мене тоа е доволно, бидејќи, тоа ми беше и целта. Според мене, постоењето на симултаниот превод само можеше да ја расипе работата, а ако веќе мора да има превод, тогаш, подобро би било да оди некој титл сосема настрана. Во спротивно, симултаниот превод само би пречел во целосното доживување на претставата. Артистите јако делуваат на сцената!

Народен театар Велес
“Да се заборави Херострат”

Текст: Григориј Горин,
 Режија: Зоја Бузалковска
 Сцена: Дејан Трипуноски
 Гардеробер: Јулија Ангелкоска
 Тон: Лазо Теов

Светло: Благој Подлешки
 Играа: Игор Ангелов, Јордан
 Витанов, Зорица Панчиќ, Крсте
 Јовановски, Зоран Љутков,
 Александар Ѓорѓиев, Маја Насевска, Едмонд Сотир, Кирил
 Гравчев, Кети Борисовска и Самоил Стојановски



Крсте Јовановски, актер

Ја доживеа претставата како одлична игра на ансамлот на велешкиот театар. Публиката реагираш импулсивно, иако текстот е релативно тежок за играње на сцена, бидејќи и сценографското решение е многу едноставно само со решетки, што значи дека актерите се оставени на себе и на текстот. Можеби се надминавме себе си.

Едмонд Сотир, актер

Не се разликувавме многу од играта на сцената во Прилеп и дома, иако имавме малку трема. Одговорноста е на високо ниво.

Јордан Витанов, актер

Подолго време ја играме на матичната сцена. Пред прилепската попрефинета публика предизвикавме големо внимание и возбуда за следење на играта. Во некои моменти бевме поквалитетни отколку дома.



.....
П р е т с т а в а т а

Херострат - вечната битка за славата и власта живее и денес. Како пред 2300 години. Денешните Херострати се уште повешти манипуланти и конструктори на неморал, жедни за сила, помоќни од боговите.



Зоја Бузалкова, режисер

После долга работа на театарските сцени во Македонија, ова ми е прв настап во официјалната програма на Фестивалот. Во претставата е се подигнато на повисоко ниво, а самото присуство со велешкиот ансамбал е чест и задоволство. Тоа еден провокативен актуелен текст, неверојтано што е направен пред 30 години, а и денес е свеж и зборува за горливоста и остријата, во еден специфичен јазик, за сите актуелни проблеми што се случуваат. Претставата е жесток пресек на собранието, дури во светски рамки. Битно прозвучува денешнината во согласност со актуелниот миг во Македонија. Ќе ми биде драго, ако и на ова прво излегување на претставата надвор од Велес, допре импресивно и ја прифати и прилепската публика.

.....
П у б л и к а т а

- Никола Колески, секоја година доаѓа од Скопје да ги следи буквално сите претстави во официјалниот дел и во придружната програма на Фестивалот. Овојпат го прекина престојот во Париз, за навреме да стигне на Фестивалот. Вели дека претставата ја доживеал како прекрасна уметничка вечер во театар. И со оваа игра, се потврдува вечната неправда или „при сила - нема правда,„
 - Мартин Благоески смета дека актерите го дале максимотот, а темата ја доловиле мошне пластично.

- Доживеав посебно задоволство со темата и начинот на играта. Затоа претствата ми се допадна. Актерите играа на високо професионален начин, почитувајќи ги актерски норми и оставија впечаток на квалитетна уметничка изведба. Претставата покажува дека историјата се повторува. Суштината и карактерот на луѓето, односно на власта, се покажа до кои граници може да одат и да ја испревртуваат вистината, вели Тони Петрески.

Народен театар - Куманово

" **Приказна за Роналд Кловнот од Мекдоналдс**" од Родриго Гарсија

Режија: Софија Ристевска

Играат: Стефанија Зисовска, Кети Дончевска Илиќ, Јасмина Василева, Александра Пешевска

.....

Претставата . . .

Тоа сме сите ние. Со сите наши моментални проблеми, лични и со оние глобалните кои сакаат да не внесат, да не стеснат во стегите на "големите", "многу позаслужните" од индивидуата. Бунтот против нив, битката во душата со сопствените чувства ја нуди "Приказната за Роналд Кловнот..." прозвучува толку блиско колку и актерите чиј здив го чувствува публиката на мала сцена.

.....

Софија Ристевска, режисер

Текстот говори за проблеми кои се многу актуелни во нашиот начин на живеење: Глобализацијата, генерално, која го прави малиот човек слуга на корпорациите, потчинет на тој начин на живот. Генералното групирање на капиталот станува поголемо, а малиот човек е уште помал. Се третира антиамериканизацијата, повикот за индивидуалност. Сите тие проблеми се длабоко зачнати. Во вториот дел се говори за интимните чувства на човекот кој станува бројка, машина на тие корпорации, средство со кое се добиваат пари. Индивидуата е многу важна, човекот да се врати кон себе.

Стефанија Зисовска, актер

Се чувствувам убаво по претставата. Мило ми е што сум на Фестивалот. Ова е моја прва професионална претстава. Соработката со Софија Ристевска беше

прекрасна. Како студент од втора година на ФДУ сум почестена што учествувам во ваков проект.

Кети Дончевска Илиќ, актер

Неколку години се познаваме со режисерката. Создадовме извонредна комуникација. За оваа приказна се решивме посебно зашто на сите ни се виде многу значајна за денешното време во кое живееме. Претстава која е антиглобалистичка не треба да не одмине. Живееме во 21. век, во Македонија и сме робови на брендови. Претставата е многу значајна и сметам дека во однос на Фестивалот многу луѓе не ја разбраа како нешто значајно во татарот и малку сум изреволтирана, фрустрирана. Не е во ред ваков тип на претстава која се занимава со современите проблеми да не може да си го најде своето место во официјалната програма.

Јасмина Василева, актер

Режисерката едноставно ми се јави и ме праша дали сакаш да соработуваш со мене. Се согласив и многу сум задоволна. Моите пријатели сфатија дека сум била опседната со претставата.

Александра Пешевска, актер

Не ја знаев режисерката, но набрзо сфатив " со кого си имам работа". Задоволство е да работиш и целосно да се чувствуваш исполнет како актер. Се измачивме, ама се исплатеше.

.....

Публиката . . .

- Прекрасно искуство да се гледа претставата. Актерките, едноставно "гореа" на сцена. Целосно се соживеаја со проблемите што не опседнуваат сите.

- Ова беше претстава за нас. И јас мислам дека се пронајдов во сето тоа. Посебна блискост со дејството е што и ние сме на сцена. Им посакувам успех на младите актерки и на режисерката.



Ф Е С Т И В А Л С К О О П К Р У Ж У В А Њ Е ...

Во преговорите со турскиот театар, имаше ветување за превод на текстот. Но на неколку дена пред почетокот на Фестивалот, стигна информацијата дека Театарот нема текст на македонски јазик и нема кој да го чита. Истото се повтори и со претставата “Војдек” на албанскиот театар. Тетовскиот театар немал превод на текстот “Импресарио од Измир”, зашто неможел да го плати. Така трите театарски куќи се откажаа од симултаниот превод. Фестивалот има обезбедено апарати за симултан превод.



Кире го “виде” Мариово

Добитникот на наградата за животно дело Кирил Андоновски заедно со учесниците на Фестивалот, неделното попладне го помина во посета на Мариово, на Манастирот Св. Илија. Кире го виде големото и, велат, еколошки чисто големото Мариово. Убавините на овој крај му ги покажа и секретарот на Фестивалот Стојан Дамчески кој добро го знае пределот. Но Кире на враќање ги загуби очилата. За негова среќа организаторот се покажа на ниво. Очилата беа најдени - актерот е среќен. Вели добро е што прво го видов Мариово, а потоа ги најдов и очилата.

Мотото е: *Cé za laureatjoi!*

Конечно...

Се гради театарски храм...

Аирлија работа. Во Велес се гради дом. Театарски. Би рекле - крајно време беше. Ансамблот на народниот театар досега работеше во лоши услови. Јордан Витанов, првиот човек на театарот не го крие задоволството. И олеснувањето.

- Ова е голема радост за сите нас и за луѓето што ќе работат во нашиот театар: колегите, соработниците, актерите, режисерите. Ќе добиеме солиден, не многу голем театар, дизајниран според нашите



потреби со капацитет со околу 370 седишта на големата сцена и со студио-театар или мала сцена со флексибилен капацитет за 60 до 100 гледачи. Проектот го финансира Министерството за култура.

Велешкиот ансамбл не седи со скрпени раце. Работи на две претстави. До година, боже здравје, треба да се пречекори новиот театарски праг.

Трибина: "Вмрежување на театрите"

Модератор: Сашо Миленковски, режисер и директор на МНТ - Скопје

Поврзувањето на театрите е услов за регионална соработка

Клуч за секоја здрава култура, за квалитетен однос спрема себе си, е отсуство на гетоизација на духот. Секоја култура која не се компарира со другите, има опасност да се затвори, да се самобендиса, и да смета дека е генијална, затоа што нема да употреби ниеден спореден принцип, да утврди каде оди, што треба да направи. Прикаската околу поделеноста на народот, особено, на балканскиот полуостров е бабилонска. Помеѓу тој дефект, има една буква Д. Многу често на Балканот се доживуваме како разнебитени едни со други. Во електронското издание на енциклопедијата Британика глаголот "ту балканус" значи да поведеш нешто. Додека постои овој термин остануваме симбол на светското културно наследство за поделеност. Токму од овие две причини сметавме дека треба да се говори за поврзување на театрите во продукции и копродукции рече Сашо Миленковски, режисер и директор на МНТ на трибината насловена "Вмрежување на театрите".

Според Миленковски гостувањата на театрите не се вмрежуваат.

- Вмрежувањето е заедничкиот стремеж на повеќе театри да создадат едно дело. Многу институции од Европа не насо-

чуваат на регионална соработка. Вмрежувањето на театрите може да биде регионално. На пример Битолскиот татар со театарот од Албанија, или Струмичкиот со театарот од Смолен. Поврзувањето може да биде балканско, Софија - Белград-Скопје. Потоа може да зборуваме за европско поврзување на театрите. Суштинското е соработката. Клучот е создавање партнери кои имаат исти стремежи. Сите партнерства треба да се заштитат со билатерални договори. Исто како во бизнисот. Ние со "Хаенка" работиме во проектни гробишта во кој учествуваат французи, романци, хрвати, македонци. Пет земји прават по 15 минути претстава за гробиштата во Прилеп и Битола. Раскажуваме 5 приказни за луѓето кои ги оставиле коските тука, вели Миленковски.

Тој потенцира дека работејќи на проектот сфатиле дека треба да се потпишат договори за перманентна соработка.



- Копродукциите може да направат освен претставите да се играат во Прилеп, Софија, Ниш, да бидат и за Фестивали. Има фестивали кои имаат потреба од такви продукции. Но кога се работат копродукции јазикот е суштинска бариера. Постои славјански форум од 11 земји. Еден од тие проекти е Фрески. МНТ работи 40 минутна претстава на тема кирилица, Белградскиот народен театар работи претстава на тема славјанство, Софија на тема христијанство. Сите тие минути прават 2, 5 часовна претстава која ќе се игра во сите земји.

Миленковски го посочува проблемот со јазикот.

- Јазикот е тема на која долго разговараме во европските метрополи. Како да ја надминеме бариерата. Решенијата се неколку. Прво, надминување на барирата со видео титл, потоа со електронски титл, аудио превод -синхронизација и два други медиума каде има тенденција да се работат претставите на повеќе јазици, слично како есперанто. Да се направи театар разбирлив за сите. И театар на телото. Ова се 5-те модуси, кои на некој начин се обидуваат да го премостат јазикот вели Миленковски.

Тој смета дека како држава прво треба да формираме балкански компјутерски центар, кој ќе има четири сегменти: технички спецификации на сцените, брза на драмски текстови, работно тело на театрите и информации за европските фондови.

Промоции ...



"Театарот во Македонија" од Ристо Стефановски

Книгата "Театарот во Македонија" е дел од едицијата од историјата на македонскиот театар на ова тло. Ова е шеста книга од таа едиција. Промовирајќи ја, Тодор Кузманов рече дека книгата на Стефановски е меморија на македонскиот театар, бидејќи е забележана неговата историја.

Илинденка Петрушевска смета дека она што го прави Стефановски, е пример како треба да се истражува во театарската уметност. Таа вели дека без љубов и посветеност не може да се создаде едно вакво дело.

Авторот Ристо Стефановски вели дека книгата прави пресек на сите случувања на театрите по години, на настаните

во секој театар, фестивал, гостувања, на театрите тука, во странство, аматерските театри.

"Ја напишав историјата на македонскиот театар. Книгата го опфаќа периодот од 1968 до 1971 година. Збогатена е со фотографии, индекс на имиња, индекс на дела, комплетно научно дело. Мислам дека оваа книга е драгоценост зашто дава белег на она што се случувало во театарот; кој театар, каква премиера прикажал, кој бил режисер, актерите, што рекла критиката, состојбите на театарот".

Втората книга 1971 - 1976 година, на Стефановски веќе е готова и чека печат. Тој се надева дека до крајот на годината ќе биде отпечатена.

"Траги во Времето" од Иван Иваноски

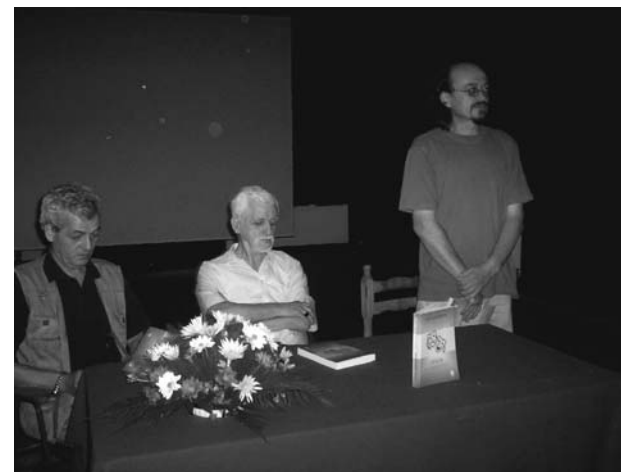
"Траги во времето", како што покажува самиот наслов помалку симболичен, говори за 5 децениското творештво на авторот во доменот на театарската критика и театрологија.

Нове Цветановски од издавачката куќа "Македонска реч" вели дека со книгата Иваноски дава вредносен суд за театарот во еден временски период. Тодор Кузманов, театролог и колега на Иваноски, вели дека книгата донесува изобилство на материјали за театарската уметност во изминатите пет децении.

Авторот Иван Иваноски, нагласува

дека се обидел да направи сублимат на сите текстови објавувани во разни списанија и весници.

"Вадам еден пресек на она што го создавав во текот на мојата долгогодишна работа. Книгата е структурирана во неколку поглавја. Едно од поглавјата е за артистите, кои за жал не се меѓу нас, а кои учествувале во втемелувањето на македонскиот театар. Друго, кое е значајно, е поглавјето за сценографијата и костимографијата, за што кај нас малку се говори и да не речам се запоставени. Се обидов преку осветлување на некои ликови да дадам проекција на оваа област. Другите поглавја се однесуваат на бележити творци од македонската култура. Но влегуват и уметници кои се надвор од македонските простори, кои биле присутни во македонскиот театар". Книгата низ еден есеистички пристап ги прикажува состојбите во театарот.



К е г л е г а т е :**Понеделник, 9.06.2008****НТ “Војдан Чернодрински” - 19.30 часої**

Тетовски театар - Тетово

“Имресарио од Измир” од Карло Голдони,

режија: Ахмет Јакупи

ЦК “Марко Цейенков” - 22.00 часої

МНТ - Скопје

“Дракула” од Д. Дуковски, режија: Срѓан Јанќиевиќ**НТ- “Војдан Чернодрински” - 24.00 часої**

НТ - Битола

“Обсрнисе во гневот” од Џ.Озборн, режија Јован Ристовски**Вторник, 10.06.2008****ЦК “Марко Цейенков” - сцена 105 -12 .00 часої**Трибина: **Драмски текст -читање**

Модератори: Трајче Кацаров и Братислав Димитров

ЦК “Марко Цейенков” - 19.30 часої

Албански театар - Скопје

“Војцек” од Георг Бихнер, режија: Куштрим Бектеши**НТ “Војдан Чернодрински” - 22.00 часої**

Народен театар - Штип

“Бегалка” од Васил Иљоски, режија: Дејан Пројковски**ЦК “Марко Цейенков” - 24.00 часої**

Театар “Квартет” во копродукција со МНТ - Скопје

“ЕЕГ” Авторски проект на Ѓорѓи Јолевски**Среда, 11.06.2008****ЦК “Марко Цейенков” Сцена 105 - 12.00 часої**

Промоција на драмски текстови

ЦК “Марко Цейенков” - 20.00 часої

Драмски театар - Скопје

“Супернова” од Лори Андерсон, режија: Златко Славенски**НТ “Војдан Чернодрински” - 23.00 часої**

ФДУ - Скопје

Испитна претстава по актерска игра на 2-ра година

во класата на Проф.Кирил Ристоски Доц. Зоја Бузалковска



О Г Л А С Л О Н А Ф Е С Т И В А Л О Т**43. МАКЕДОНСКИ ТЕАТАРСКИ ФЕСТИВАЛ
„ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” – ПРИЛЕП*****Покровиџели:***

*Министџерсџиво за кулџура на Рџублика Македониџа
Собрание на Оџиџина Прилеџ*

Собрание на МТФ:

Осман Ахмети - Албански театар Скопје
Сенко Велинов - МНТ - Скопје
Јордан Витанов - Народен театар Велес
Брано Ѓорчев - Драмски Театар Скопје
Трајче Кацаров - Народен театар Штип
Драган Маџиров - Народен театар Струмица
Сашо Огненовски - Народен театар Битола
Кирил Ристоски - Факултет за драмски уметности Скопје
Елмир Сејфулаи - Тетовски театар Тетово
Љубомир Чадиџовски - Татар за деца и млади
Тони Чатлески - Народен театар Прилеп
Наџи Шабан - Турски театар Скопје

Извршен одбор на МТФ:

Сенко Велинов - претседател
Осман Ахмети - член
Бранко Ѓорчев - член
Роберт Павлевски - член
Сашо Огненовски - член

Уметнички директор:

Петар Темелџовски

Жири комисиџа:

Љуран Ахмети - актер
Васе Манчев - драмски писател
Благоџа Чоревски - актер

Секретар на МТФ:

Стоџан Дамчески

Технички секретар:

Љупчо Тодоровски

Организациџа и маркетинг:

Менче Караџоска

.....

Билтен на 43. МТФ „ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” - Прилеп

За издавачот: Петар Темелџоски

Уредува - Редакџија: Елизабета Митреска, Каролина Миџевска,

Светлана Ристеска, Каролина Дурло и Љупчо Мурџоски

Фотографиџи: Елизабета Митреска, Светлана Ристеска и

Каролина Миџевска.

Печати: „ТИРЕКС” - Прилеп

Македонски театарски фестивал

„ВОЈДАН ЧЕРНОДРИНСКИ” - ПРИЛЕП

Дом на културата „Марко Цепенџов”

7500 Прилеп

тел.: 048/401-630 или 425-520

факс: 048/401-631

E-mail: mtf_vc@mt.net.mk

www.mtf.com.mk